

IPN BU 1196/4

AKTOTWÓRCA

Zespół/Zbiór:

[Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Warszawie \[1944\] 1954-1990](#)

Podzespół:

[Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w Warszawie 1956 - 1990](#)

Seria:

[Materiały administracyjne](#)

Podseria:

[Biuro B](#)

INFORMACJE IDENTYFIKUJĄCE

Sygnatura IPN: IPN BU 1196/4

Dawna sygnatura: 687/4

OPIS ZAWARTOŚCI

Tytuł:

Zestawienie filmów operacyjnych dotyczących wydarzeń jakie miały miejsce w Warszawie w okresie od marca 1988 r. do lutego 1989 r.

Realizacja Wydział XV Biura "B" MSW. Czas trwania: 02:51:46.

Opis:

Zawiera: 1. manifestacja NZS zorganizowana na Krakowskim Przedmieściu 08-03-1988 r. w związku z 20 rocznicą wydarzeń marca 1968 r. Czas trwania: 00:00:00 - 00:00:56; 2. manifestacja pokojowa „Ruchu Białej Alternatywy” zorganizowana na Starym Mieście w Warszawie o godzinie 15.00 19-06-1988 r. Wśród organizatorów manifestacji widoczny Marcin Meller, Tomasz Malinowski, Krzysztof Płaska, Andrzej Papierz, Waldemar Sikora, Krzysztof Szymczak. Czas trwania: 00:00:56 – 00:04:15; 3. happening/manifestacja na Placu Bankowym w Warszawie. Nagranie zrealizowane pomiędzy godziną 14:40 a 16:30. Na taśmie magnetowidowej funkcjonariusze SB zarejestrowali przebieg wydarzeń i działania Milicji Obywatelskiej skierowane przeciwko manifestującemu osobom. Czas trwania: 00:04:15 – 00:05:34; 4. happening/manifestacja zorganizowana 06-11-1988 r. na Starym Mieście i Placu Bankowym w Warszawie przez „Warszawską Alternatywę”. Na filmie operatorzy SB zarejestrowali młodych ludzi w przebraniu Smoka Wawelskiego oraz trzymających transparenty m.in. z napisem „precz z groszkami”, wśród nich widoczna osoba Wojciecha Sobolewskiego. Następnie na Placu Bankowym dawniej Placu im. Dzierżyńskiego funkcjonariusze SB uwiecznili osoby tworzące żywy łańcuch wokół pomnika Feliksa Dzierżyńskiego. Czas trwania: 00:05:34 – 00:08:21; 5. materiał operacyjny wykonany z ukrytego punktu zakrytego 15-12-1988 r. o godzinie 12:50 z przed bramy głównej Uniwersytetu Warszawskiego i okolicy pomnika Mikołaja Kopernika. Funkcjonariusze SB na taśmie filmowej zarejestrowali: transparenty wiszące na budynku przy Krakowskim Przedmieściu należącym do Uniwersytetu Warszawskiego, pochód studentów przemierzający się Krakowskim Przedmieściem w stronę pomnika Mikołaja Kopernika, interwencję funkcjonariuszy MO. Czas trwania: 00:08:21 – 00:11:55; 6. wiec akademickiego środowiska PPS zorganizowany na terenie Uniwersytetu Warszawskiego 16-12-1988 r. Podczas manifestacji Tomasz Szczepański odczytał list do działaczy ukraińskich i

litewskich. Piotr Ikonowicz wezwał do działań w obronie uwięzionego Jana Tomasiewicza. Czas trwania: 00:11:55 – 00:13:14; 7. wiec zorganizowany 21-01-1989 r. na terenie Uniwersytetu Warszawskiego przez KPN, PPS i NZS. Na filmie widać młodych ludzi, którzy przez bramę główna UW podają przechodniom ulotki. Na materiale widoczni: Krzysztof Markuszewski, Tomasz Szczepański. Czas trwania: 00:13:14 – 00:13:59; 8. happening zorganizowany 24-01-1989 r. przez „Pomarańczową Alternatywę” na terenie Pasażu Wiecha w Warszawie. Na materiale widać moment rozłożenia transparentu, przemawiającego Wojciecha Sobolewskiego i ludzi malujących farbą chodniki i mury należące do Domów Towarowych Centrum. Wśród organizatorów widoczny Marcin Meller, Adam Ryć, Aleksander Wolicki. Czas trwania: 00:13:59 – 00:17:02; 9. filmowa dokumentacja operacyjna wykonana w związku z 20 rocznicą wydarzeń marcowych 1968 r. Na filmie funkcjonariusze SB zarejestrowali nielegalne zgromadzenie przed kościołem św. Anny na Krakowskim Przedmieściu, z pod którego wyrusza pochód z manifestantami zatrzymany na wysokości Uniwersytetu Warszawskiego (film wykonany z ukrycia, zła jakość nagrania). Czas trwania: 00:17:02 – 00:50:07; 10. 01-05-1988 r. ludzie zgromadzeni na mszy w kościele pw. Stanisława Kostki, operator kamery skupia uwagę na transparentach trzymany przez uczestników mszy, rejestruje moment formowania się manifestacji, funkcjonariusza MO wzywającego do rozejścia się, konfrontacji do której doszło pomiędzy protestującymi a zakonspirowanymi pracownikami SB. Wśród uczestników manifestacji widoczni: Henryk Kozakiewicz, Seweryn Jaworski. Kolejna sekwencja została zrealizowana w rejonie Placu Zamkowego, operator SB jawnie z poza kordonu MO wykonał następujące ujęcia m.in. moment zatrzymania dwóch kobiet przez funkcjonariuszy SB, legitymowanie w pojazdach MO wcześniej zatrzymanych osób, przechodniów na terenie Placu Zamkowego. Czas trwania: 00:50:07 – 00:56:06; 11. manifestacja pokojowa ruchu „Białej Alternatywy” zorganizowana 19-06-1988 r. o godzinie 15:00 na Rynku Starego Miasta z skąd przemieściła się pod Kolumnę Zygmunta III Wazy. Wśród protestujących Marcin Meller. Czas trwania: 00:56:06 – 01:20:04; 12. materiał operacyjny, na którym zarejestrowano moment wyjścia Leszka Moczulskiego z nieustalonej kamienicy w Warszawie. Czas trwania: 01:20:04 – 01:21:10; 13. materiał operacyjny wykonany na ul. Zawrat w Warszawie o godzinie 11:58 w związku prowadzonymi rokowaniami dotyczącymi obrad Okrągłego Stołu; na filmie widoczni: Lech Wałęsa, Czesław Kiszczak, Stanisław Ciosek, biskup Jerzy Dąbrowski. Czas trwania: 01:21:10 – 01:21:57; 14. materiał operacyjny wykonany na ul. Zawrat w Warszawie pomiędzy godziną 12:00 a 15:00. Na taśmie VHS funkcjonariusz SB zarejestrował ekipy telewizyjne czekające na zakończenie rokowań dotyczących obrad „Okrągłego Stołu”. Czas trwania: 01:21:57 – 01:23:42; 15. materiał operacyjny zrealizowany z przed siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski pomiędzy godziną 14:30 – 15:00. Na materiale widoczni są dziennikarze i samochód marki Opel z umieszczoną na przedzie flagą Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Czas trwania: 01:23:42 – 01:24:56; 16. materiał operacyjny zrealizowany 31-08-1988 r. z przed siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski pomiędzy godziną 15:25 – 17:20. Na taśmie VHS zarejestrowano: odczytanie komunikatu dotyczącego rozmów pomiędzy Czesławem Kiszczakiem, Stanisławem Cioskiem, bp. Jerzym Dąbrowskim i Lechem Wałęsą w sprawie zorganizowania obrad Okrągłego Stołu; moment wyjścia z siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Bronisława Geremka i ks. Alojzego Orszulika. Czas trwania: 01:24:56 – 01:54:22; 17. nagranie z przyjazdu 12-12-1988 r. o godzinie 9:27 Lecha Wałęsy na dworzec kolejowy Warszawa Centralna. Czas trwania 01:54:22 – 01:55:14; 18. dokumentacja operacyjna; rejestracja przyjazdu Lecha Wałęsy pod siedzibę Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie 09-12-1988 r. o godzina 9:40. Czas trwania: 01:55:14 – 01:56:42; 19. dokumentacja operacyjna, rejestracja wyjścia z siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie Tadeusza Mazowieckiego; Bronisława Geremka; Henryka Wujca i Lecha Wałęsy. Materiał został zrealizowany 09-12-1988 r. o godzinie 12:47. Czas trwania: 01:56:42 – 01:40:51; 20. dokumentacja operacyjna, nagranie z 09-12-1988 r. z godziny 15:25 dotyczące odlotu Lecha Wałęsy do Paryża na zaproszenie prezydenta Francji François Mitteranda. Na filmie widoczni: Lech Wałęsa, Bronisław Geremek, Mieczysław Wachowski, Janusz Onyszkiewicz. Czas trwania: 01:40:51 – 01:58:12; 21. materiał operacyjny zrealizowany 15-09-1988 r. o godzinie 7:30 z przed siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie. Na filmie widać dziennikarzy przed budynkiem. Materiał bez dźwięku. Czas trwania: 01:58:12 – 02:10:56; 22. materiał filmowy nakręcony o godzinie 16:20 z przed willi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przy ul. Zawrat w Warszawie gdzie odbyło się 15-09-1988 r. spotkanie Lecha Wałęsy i gen. Czesława Kiszczaka. Czas trwania: 02:10:56 – 02:15:55; 23. materiał operacyjny zrealizowany 15-09-1988 r. o godzinie 16:35 z przed siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie. Na filmie widać dziennikarzy przed budynkiem, wychodzącego z budynku episkopatu Bronisława Geremka, Andrzeja Stelmachowskiego rozmawiającego z dziennikarzami. Czas trwania: 02:15:55 – 02:18:21; 24. materiał operacyjny zrealizowany 16-09-1988 r. pomiędzy godziną 14:00 – 14:20 z przed siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie. Na filmie widać dziennikarzy przed budynkiem; autokar do którego wchodzi prawdopodobnie (zła jakość nagrania) Tadeusz Mazowiecki, Henryk Wujec, ks. Alojzy Orszulik, bp. Jerzy Dąbrowski. Czas trwania: 02:18:21 – 02:21:26; 25. materiał operacyjny zrealizowany 15-09-1988 r. o godzinie 21:35 z przed siedziby Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie. Na filmie widać dziennikarzy przed budynkiem, którzy zadają pytania wysiadającym z autokaru Lechowi Wałęsie, Jarosławowi i Lechowi Kaczyńskiemu, ks. Henrykowi Jankowskiemu, ks. Alojzemu Orszulikowi, prof. Andrzejowi Stelmachowskiemu, Bronisławowi Dembowskiemu. Czas trwania: 02:21:26 – 02:23:51; 26. materiał operacyjny zrealizowany 7-11-1988 r. pomiędzy godziną 15:30 – 15:50 z przed bramy głównej Zakładów Zmechanizowanych Ursus. Operator kamery na taśmie video zarejestrował grupę manifestantów, którzy wyruszyli z pod bramy zakładu w stronę stacji PKP Ursus. Czas trwania: 02:23:51 – 02:55:46; 27. materiał operacyjny zrealizowany 04-05-1988 r. dotyczący deportacji z kraju Kornela Morawieckiego. Czas trwania 02:55:46 – 02:51:46.

DATY WYTWORZENIA DOKUMENTÓW

Data początkowa: 1988

Data końcowa: 1989

OPIS ZEWNĘTRZNY

Forma fizyczna: Kasetą VHS

Liczba tomów: 1

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA

Nazwa archiwum:

[Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie](#)